

دانش اگر در ثریا هم باشد مردمانی از سرزمین پارس بر آن دست خواهند یافت.

پیامبر اعظم (ص)

شرح جامع

درک عمومی معماری منظر

«هنر»

مهندسی معماری – معماری منظر – مهندسی معماری اسلامی – مطالعات معماری ایران
بازسازی پس از سانحه – معماری داخلی

مولف: خالده اقبالی للّه بلاغی

انتشارات ارشد

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که درحوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس(منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاهاً دست نایافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می شدند، که خدشه‌ای بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزهٔ آزمون‌های سراسری – آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکتری که حائز رتبه‌های تک رقمی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آیید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای دانشجویان و داوطلبان عزیز را پوشش می‌دهد. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشـــــر

www.arshadbook. ir

پیشگفتار مولف

در طول تاریخ، بشر همواره در پی کنترل کردن طبیعت بوده است و برای ادامه حیات به لوازم و شرایطی احتیاج داشته و دارد تا او را در مسیری که خلقت برایش رقم زده، یاری کند. بشری که در ابتدا به فکر ساختن سرپناهی ساده بود با تداوم زمان و به وجود آمدن ارتباطات اجتماعی به ساختن شهرها پرداخت، همزمان با این پیشرفت، ارتباط با محیط و نیاز به طبیعت محسوس‌تر شد و به مرور زمان علمی بنام معماری منظر وارد زندگی انسان شد. بر این اساس در این کتاب به سیر تاریخی و تحول معماری منظر که براساس شرایط مختلف رقم خورده است پرداخته و تقسیم‌بندی تاریخ معماری منظر را حدوداً براساس تقدم و تاخر زمان پیدایش آنها قرار داده‌ایم. براساس نیاز مخاطبان که سعی بر آن شده که مجموعه حاضر هم پاسخگوی نیاز مخاطبان باشد و هم تصویر کلی از تاریخ معماری منظر جهان ارائه دهد.

در پایان اینجانب مراتب تشکر خود را از مدیریت محترم انتشارت ارشدو همچنین از گروه حروفچینی و صحنه‌آرایی که بدون کمک و یاری آنان انتشار این کتاب میسر نبود ابراز می‌دارم.

با سپاس

خالده اقبالی

فهرست مطالب

عنوان **صفحه**

فصل اول: مفاهیم و اصول معماری منظر

۱- آشنایی با منظر ۱۰
خلاصه فصل ۱۴
تستهای آخر فصل ۱۵
پاسخ تست‌های آخر فصل ۱۷

فصل دوم: تاریخچه هنر باغسازی باستان

۱- باغسازی دوران باستان ۲۱
۱-۱- باغهای مصر ۲۱
۱-۲- باغهای بین النهرین ۲۳
۱- ۳- ایران دوران باستان ۲۴
۱-۴- باغهای یونان ۲۴
۱-۵- باغهای روم ۲۵
۲- توسعه باغسازی در قرون وسطی ۲۷
۲-۱- باغهای اروپا ۲۷
۲-۲- باغهای اسلامی در اسپانیا ۲۹
۳- توسعه باغسازی در دوران رنسانس (انسانگرایی) تا امروز ۳۱
۳-۱- ایتالیا ۳۳
۳- ۲- فرانسه ۳۵
۳-۳ باغسازی انگلستان (قرن ۱۸) ۳۹
۴- باغسازی خاور دور ۴۱
۴-۱- باغهای چینی ۴۱
۴-۲- باغهای ژاپنی ۴۲
۴-۳- اجزاء باغسازی خاور دور ۴۳
خلاصه فصل ۴۶
تستهای آخر فصل ۴۸
پاسخنامه تست‌های آخر فصل ۵۰

فصل سوم: تاریخچه باغسازی در ایران

۱-۱- باغسازی ایران باستان ۵۳
۱-۲- باغسازی ایران از کوروش تا اسکندر ۵۴
۱-۳- باغسازی ایران از باغهای دوران ساسانی تا باغهای اسلامی ۵۷
۱- ۴ - باغسازی دورهٔ مغول از تیمور تا بابر (از شیراز تا سمرقند و آگرا) ۶۱

عنوان ..... صفحه

۱- ۵ - باغسازی خاندان صفوی ۶۴
۱-۵-۱- باغ‌های فین ۶۵
۱-۵-۲- باغ شهر اصفهان ۶۷
۱-۵-۳- باغ‌های کناره دریای خزر ۷۲
۱- ۶- باغسازی قرن نوزدهم ۷۴
۱- ۶ -۱- تهران ۷۴
۱- ۶- ۲ تبریز ۷۶
۱- ۶ – ۳- طبس ۷۸
۱-۶-۴- یزد ۷۹
۱-۶-۵- ماهان، کرمان ۷۹
۱- ۶ – ۶- شیراز ۸۰
۲- واژه‌شناسی باغ‌های ایران ۸۵
۳- محل قرارگیری باغهای ایرانی ۸۶
۴- خصوصیات کارکردی باغ ایرانی ۸۶
۵- شکل‌گیری باغ ایرانی ۸۷
۵-۱- نظام معماری (کالبدی) ۸۷
۵-۲- نظام آب ۹۰
۵-۳- نظام کاشت ۹۴
خلاصه فصل ۹۷
تست‌های آخر فصل ۹۸
پاسخنامه تست‌های آخر فصل ۱۰۳

فصل چهارم: تاریخ معماری منظر

۱- تاریخ معماری منظر در آمریکا ۱۰۷
۲- تاریخ معماری منظر در اروپای قرون ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ ..... ۱۰۸
خلاصه فصل ۱۱۲
تست‌های آخرفصل ۱۱۳
پاسخنامه تست‌های آخر فصل ۱۱۴

فصل پنجم: تأثیر اقلیم بر باغسازی

خلاصه فصل ۱۲۶
تست‌های آخر فصل ۱۲۷
پاسخنامه تست‌های آخرفصل ۱۲۹

فصل ششم: گیاه در طراحی باغ

خلاصه فصل ۱۴۴
تست‌های آخر فصل ۱۴۵
پاسخنامه تست‌های آخرفصل ۱۴۶
منابع و مآخذ ۱۴۷

فصل اول

مفاهیم و اصول معماری منظر

فصل اول

مفاهیم و اصول معماری منظر

تعریف معماری منظر

معماری منظر حرفه ای از جنس هنر است که به ابعاد عینی و ذهنی فضا می‌پردازد.
موضوع طراحی منظر طراحی فضای بیرونی است.

اهداف معماری منظر

- زیباسازی محیط
- هویت بخشی به مکان و ایجاد حس مکان
- پاسخگویی به عملکردها
- طراحی عرصه عمومی public realm

تفاوت باغسازی و منظر

- باغ به معنای ناحیه‌ای محصور و مخصوص کشت گیاهان است.
- منظره سازی به معنای شکل دادن به فرم زمین به کار می‌رود. (آغاز آن از زمانی است که نقاشان شکل و فرم زمین را موضوع نقاشی های خود قرار دادند.)

منشاء معماری منظر

معماری منظر از میل به طبیعت و ساخت طبیعت آغاز گشته است.

تعریف منظر

- پدیده ای است که در اثر توجه به محیط با هدف مطلوب ساختن فضای بیرونی و درونی، فضا را برای انسان، هوشمند و دارای روح می‌سازد.
- منظر پدیده‌ای پویا است که محصول تعامل انسان با محیط و ذهن با عین است.
- منظر پدیده‌ای عینی – ذهنی است.
- توجه به چشم‌انداز از مهمترین عناصر در طراحی منظر است.

۱- آشنایی با منظر

- در طول تاریخ بشر همواره در پی کنترل کردن طبیعت بوده است.
- بشری که در ابتدا در فکر ساختن سرپناهی ساده بود با تداوم زمان و به وجود آمدن ارتباطات اجتماعی به ساختن شهرها پرداخت.
- تغییر فرهنگ جامعه از روستایی به صنعتی پایه گذار تحول در شهرها شد.
- مهاجرت از روستا به شهر آغاز شد.
- شهرنشینی زمینه های ایجاد فضای باز و سبز را به وجود آورد.
- ارتباط تنگاتنگ با طبیعت در زندگی روستائی، تأثیر فراوان داشت. کارکردن، روابط اجتماعی حتی آسایش روستاییان با گردش محصول و طبیعت هماهنگ بود.
- شروع معماری منظر به عنوان یک حرفه با انقلاب صنعتی و اثرات آن در آمریکا همزمان بود.

۲- منظر

- واژه منظر در ذهن مردم با مناظر زیبا و طبیعت یا گستره طبیعت بکر به خاطر می‌آید.
- منظر بخشی از محیط است که می‌توان در یک زمان خاص به آن توجه کرد و به بسترش در محیط ارتباط داد.
- منظر آن قسمت از محیط است که انسان در آن ساکن بوده و به واسطه ادراکاتش آن را درک می‌کند. نمی‌تواند از آن بگریزد یا به عنوان موضوع اختیاری اضافی، یا فضایی برای گذراندن اوقات فراغت به آن نگاه کند.
- منظر فضای بیرونی هر مکانی است که قابل دیدن بوده و در چشم‌انداز واقع شود و شامل کلیه عناصر بصری، زمینی، پوشش گیاهی، آب، آسمان، اشیاء و ساختارهای مستقر در آن می‌شود.
- منظر دارای بافت و ساختار طبیعی و مصنوع است و شخصیتی سه بعدی از نظر هندسی و چهاربعدی با منظور داشتن بعد زمان دارد.
- منظر در چشم و ذهن انسان، انعکاس و سابقه ذهنی به جای می‌گذارد. این سابقه، نشانه روح و ارزش فضایی است، که زیبایی آن را همه حواس تجربه می‌کنند، اگرچه حس بینایی دخالت بیشتری در این امر دارد.
- واژهٔ معماری منظر (land scape) از دو بخش land زمین و scape منظر تشکیل شده است.
- در فارسی واژه «منظر» یا «چشم‌انداز» به عنوان معادل در نظر گرفته می‌شود. اما هیچکدام بار مفهومی واژه انگلیسی را ندارد.
- کل طبیعت، land scape است اما در جایی که بشر در آن دخالت کرده، تغییراتی انجام داده و طراحی کرده است، مبحث طراحی یا معماری منظر Landscape Design مطرح می‌شود.
- معماری منظر دانشی است که به فضای بیرونی ساختمان های بسته و به چشم‌انداز آن به همراه ساختار محیطی آن، چه از نظر محیط زیست و طبیعت و چه از دیدگاه رابطهٔ آن با زندگی انسان، و چه از دیدگاه هنر و زیباشناسی می‌پردازد.
- از دیدگاه معماری منظر، انسان محاط در طبیعت و منظر فضای مسلط بر انسان بوده و بعضاً محیط بر ساختارهای جزء و عناصر معماری است.
- انسان در داخل ساختمان در واقع درون یک پوسته قرار گرفته و از خارج جدا شده است. از مکانی که پوسته بنا با بیرون ارتباط برقرار می‌کند، فضایی بیرونی و محدوده معماری منظر پدید می‌آید که فضایی به مقیاس متفاوت بسیار بزرگتر است.

- عرصه معماری منظر از پهنه زمین و خارج از فضاهای بسته ساختمان‌ها و از اولین مکان بیرونی هر فضای بسته شروع می‌شود و گستره آن تمامی فضاهای بیرونی را که شامل عرصه زمین و سقف آسمان می‌شود، در بر می‌گیرد.

۳- تعریف

معماری منظر: هنر طراحی، برنامه‌ریزی و مدیریت زمین، نظام‌دهی به طبیعت و عناصر دست ساخت انسان با در نظر گرفتن مسائل علمی و فرهنگی است به طوری که در آن حفظ و نگهداری منابع طبیعی و نظارت بر آن اهمیتی قابل توجهی دارد و نتیجه آن دستیابی به محیطی مناسب، مفید و لذت بخش خواهد بود. به عبارت دیگر این دانش یک هنر و علم طراحی است که به زمین، آب، محیط سبز و ساختمان‌ها، نظام و سازمان می‌دهد.

خصوصیات معماری منظر

- توجه به محسوسات بیش از معقولات در معماری منظر
- توجه به دانش‌های گیاه‌شناسی، آب‌شناسی، زیست محیطی، اکولوژی، زمین‌شناسی، علوم انسانی، مجسمه سازی و معماری و طراحی شهری

تفاسیر محیط و منظر

۱- محیط و منظر به عنوان طبیعت

در این دیدگاه برای طبیعت نقش غالب و اصلی و برای انسانها نقش فرعی قائل می‌شوند. این دیدگاه طرفدار حفظ منابع طبیعی بوده و اعتقاد به حفظ طبیعت دارد، طراحانی که این نقش را پذیرفته اند مهمترین ارزش اجتماعی خود را «محافظت از طبیعت»، پروراندن و پاسداری محیط زیست می‌دانند.

۲- محیط و منظر به عنوان زیستگاه

در این دیدگاه محیط و منظر خانه‌ای برای بشر است. در این دیدگاه مردم در حال کار بر روی زمین هستند، آن را اصلاح می‌کنند تا تولید آن را افزایش دهند و آن را به عنوان سرمایه و منبع درآمد تعریف می‌کنند. به طور خلاصه مردم در حال اهلی و رام کردن زمین هستند.

۳- محیط و منظر به عنوان محصول طبیعی

در این دیدگاه به طبیعت به عنوان چیزی که توسط انسان خلق شده می‌نگرند. در این جا دیگر طبیعت وجود ندارد و کل محیط و منظر توسط بشر ساخته شده است.

۴- محیط و منظر به عنوان سیستم

این دیدگاه جامع، محیط و منظر را سیستمی می‌داند که از زیر سیستم‌های وابسته به یکدیگر تشکیل شده است. در این تفکر انسانها و طبیعت تجلی یک کلیت سیستماتیک هستند. سیستم محیط و منظر و زیر سیستمهای آنان برای سلامتی انسان و محیط زیست باید به درستی درک شده و سازمان پیدا کنند. در این دیدگاه عناصر خود چیزی نیستند بلکه بخشهایی از سیستم مرکب هستند. طراحان این دوره روش «مدیریت سیستم» را برای طراحی بر می‌گزینند.

۵- محیط و منظر به عنوان یک مسأله

در این دیدگاه محیط و منظر به عنوان وضعیتی نگریسته می‌شود که نیاز به اصلاح دارد.

تخریب لایه ازن، هوای آلوده، جرایم شهری، محله‌های مسکونی متروکه و مخروبه، آلودگی محیط زیست همگی جز مسائل شهری به شمار می‌آیند.

این دیدگاه ۴ دیدگاه قبلی را در بر دارد: احترام به طبیعت، پذیرش محیط به عنوان زیستگاه، حساسیت به طبیعت مانند محصولی مصنوع و پاسخگویی به طبیعت به شکل یک سیستم.

۶- محیط و منظر به عنوان ثروت

این دیدگاه بر این تصور است که مردم «مالک» زمین هستند.

در این جا مهمترین ارزش، همان ارزش اقتصادی آن است و سایر ارزشها به امکان سرمایه‌گذاری زمین در درجهٔ دوم قرار دارند.

۷- محیط و منظر به عنوان ایدئولوژی

در این دیدگاه محیط و منظر نمادی از ارزشها، آرمانها، امیدها و آرزوهای یک فرهنگ است. طرفدار این دیدگاه متوجه به رمز درآوردن و رمزگشایی از معانی مربوط به مجموع آگاهی‌های آن فرهنگ و فلسفه‌ی زیربنایی و خودشناسی آن می‌باشد.

۸- محیط و منظر به عنوان تاریخ

در این دیدگاه محیط و منظر بیان کننده تاریخ فعالیت‌های طبیعت و انسان در مکانی خاص است که مانند تاریخچه جامعی با توجه به ترتیب زمان نگاشته می‌شود.

عناصر محیط و منظر در پی زمینه تاریخی دارای معانی بوده و بیان کننده عواملی هستند که باعث ایجاد این عناصر می‌شوند.

الگوهای سکونت، فرم شهر، سبک معماری، جزئیات سایت و سایر ویژگیهای طراحی برای تعیین قدمت عناصر و ارتباط آنها با ترتیب زمانی بکار می‌روند.

۹- محیط و منظر به عنوان مکان

در این دیدگاه محیط و منظر تجربه‌ای حسی است.

این دیدگاهی پدیده شناختی است که به جای توجه به عناصر محیط و منظر، همه آنها را با هم در نظر می‌گیرد تا احساسی کلی را بیان کنند.

این دیدگاه در درجه اول دیدگاهی بصری و فضایی است، اما همه داده‌های حسی از جمله صدا و بو و ویژگی‌های وابسته به حس لامسه را نیز مورد نظر قرار می‌دهد و به احساس و سبک و فضای روانی مکان و پر معنی بودن ساختار ذهنی و تداعی معانی که ایجاد می‌کند و توانایی آن برای اینکه بعد از مدتها به خاطر بیاید، توجه دارد.

از نظر طرفداران این دیدگاه، فرد و محیط اطرافش موجودیتی واحد و تفکیک نشدنی را تشکیل می‌دهند و حس کردن فضاهای سالم یکی از ابعاد مهم سلامتی انسان به شمار می‌آید.

۱۰- محیط و منظر به عنوان زیباشناسی

این دیدگاه تأکید اصلی را بر کیفیات هنری سیمای محیط و منظر دارد.

در این دیدگاه سایر نگرشها به محیط و منظر که به معنی یا رابطه آن با فرهنگ، کاربری یا جنبه‌های اقتصادی آن توجه دارند، در نظر گرفته نمی‌شوند بلکه تنها به محیط و منظر مانند منظری بصری توجه می‌شود.

این دیدگاه ذهنی نسبت به محیط و منظر است که می‌گوید حقیقت و زیبایی تجربه شدنی و دیدنی نیستند بلکه آرمان زیباشناسی بوده که فکری و ذهنی هستند.

خلاصه فصل

- معماری منظر حرفه‌ای هنری است که به ابعاد عینی و ذهنی فضا می‌پردازد و موضوع طراحی آن طراحی فضای بیرونی می‌باشد.
- معماری منظر با اهداف زیباسازی محیط، هویت بخشی به مکان و ایجاد حسن مکان، پاسخگویی به عملکردها و طراحی عرصه عمومی بکار می‌رود.
- شروع معماری منظر به عنوان یک حرفه با انقلاب صنعتی و اثرات آن در آمریکا همزمان بود.
- از خصوصیات معماری منظر می‌توان به توجه بیشتر به محسوسات نسبت به معقولات و توجه به دانش‌های گیاه‌شناسی، آب‌شناسی، زیست محیطی، اکولوژی، زمین‌شناسی، علوم انسانی، مجسمه‌سازی و معماری، طراحی شهری اشاره کرد.

از محیط و منظر تفاسیر متفاوتی وجود دارد که از دیدگاه‌های مختلف عبارتند از:

۱- محیط و منظر به عنوان طبیعت
۲- محیط و منظر به عنوان زیستگاه
۳- محیط و منظر به عنوان محصول طبیعی
۴- محیط و منظر به عنوان سیستم
۵- محیط و منظر به عنوان یک مسئله
۶- محیط و منظر به عنوان ثروت
۷- محیط و منظر به عنوان ایدئولوژی
۸- محیط و منظر به عنوان تاریخ
۹- محیط و منظر به عنوان مکان
۱۰-محیط و منظر به عنوان زیباشناسی

این دیدگاه‌ها به تفصیل در متن فصل توضیح داده شد.

تستهای آخر فصل

۱- معماری منظر و محیط چگونه حرفه‌ای است؟

۱) حرفه‌ای که به طراح باغ و پارک‌ها اختصاص دارد.
۲) حرفه‌ای است که پاسخگوی نیازهای زیست محیطی و ساختارهای محیط طبیعی است.
۳) حرفه‌ای که با تجمیع هنر و علم به سازماندهی، برنامه‌ریزی و طراحی کل منظر فیزیکی، فرهنگی اعم از طبیعی و مصنوع می‌پردازد.
۴) حرفه‌ای است که فقط به طراحی و ساخت فضاهای خارجی ساختمان‌ها اختصاص دارد.

۲- توجه به کدامیک از موارد زیر در معماری منظر از اهمیت بیشتری برخوردار است؟

۱) بکارگیری عناصر طبیعی در طراحی
۲) بکارگیری الگوهای طبیعی
۳) رعایت اصول احساسی و ادراک
۴) رعایت مقیاس‌های انسانی

۳- رشته معماری منظر با کدامیک از رشته‌های زیر مرتبط و درگیر می‌باشد؟

۱) معماری ۲) برنامه‌ریزی شهری ۳) طراحی شهری ۴) هر سه مورد

۴- درک معماری منظر با کدامیک از موارد ارتباط دارد؟

۱) حواس پنجگانه ۲) جنبه‌های فرهنگی ۳) اساطیر ۴) جنبه‌های معقول

۵- ادراک منظر اقدامی ..... است.

۱) نیازمند به رمزگشایی
۲) معقول
۳) محسوس
۴) مبتنی بردانش منظر

۶- معماری منظر، حرفه‌ای میان رشته است. رشته‌های اصلی تاثیر گذار در آن عبارتند از:

۱) طراحی صنعتی، گیاه‌شناسی، روان‌شناسی، معماری
۲) محیط زیست، ساختمان، مصالح شناسی، معماری
۳) هنرهای تجسمی، معماری، محیط زیست، عمران
۴) معماری، جامعه‌شناسی، تاریخ هنر، عمران

۷- چرا امروزه نیاز به معماری منظر در محیط شهری مشهودتر شده است؟

۱) آلودگی محیط زیست به شدت گسترش یافته است.
۲) محیط شهرها از نظر روحی غیرقابل تحمل شده است.
۳) شهرها بسیار متاثر از ماشین شده‌اند.
۴) شهرها فرسوده شده‌اند.

۸- معماری منظر حرفه‌ای است که ..... .

۱) به ساماندهی فضای سبز می‌پردازد.
۲) به ساماندهی فضای و محوطه‌سازی می‌پردازد.
۳) به معماری فضاهای بیرونی می‌پردازد.
۴) به ساماندهی فضای سبز، محوطه‌سازی و اثاثیه شهری می‌پردازد.

۹- نسبت معماری به معماری منظر مانند ..... .

۱) فضای درونی است به فضای بیرونی
۲) ساختمان است به درخت
۳) فضای خالی است به فضای پوشیده از گیاه
۴) توده است به بنا

۱۰- معماری منظر .....

۱) هنر فرم دادن به فضا است.
۲) به ابعاد عینی فضا می‌پردازد.
۳) با ابعاد عینی و ذهنی فضا سر و کار دارد.
۴) به ابعاد ذهنی و فضای بیرونی می‌پردازد.

پاسخ تست‌های آخر فصل

۱- گزینه «۳»
۲- گزینه «۳»
۳- گزینه «۴»
۴- گزینه «۱»
۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۳»
۷- گزینه «۲»
۸- گزینه «۳»
۹- گزینه «۱»
۱۰- گزینه «۳»